

Teckenrapport och Deaf Journalism Europe-projektet på Dövas Dag

10 september 2024

Foto: Dövas Dag

Nu i helgen den 13-15 september sker Dövas Dag på en kryssningsbåt mellan Stockholm och Helsingfors. Teckenrapport kommer att finnas på plats.

Teckenrapport är ett delresultat av EU-projektet "Deaf Journalism Europe" (DJE). Nu har Teckenrapport funnits i ett år och fler och fler av er har hittat våra nyheter på vår hemsida och våra sociala medier.

Har du funderingar, synpunkter, tips eller förslag om Teckenrapport? Är du nyfiken på vad projektet DJE har gjort under ett år och planerar att göra framöver? Nu har du chansen att få träffa några bakom Teckenrapports redaktion under Dövas Dag. Teckenrapport kommer nämligen att finnas med på plats vid utställningen tillsammans med Teckenbro.

VGT Nieuws, vår partner i Belgien, ska också vara med på kryssningen och göra ett reportage om hur svenskarna firar Internationella teckenspråksdagen. Passa på att träffa dem också!

Hoppas vi ses vid utställningen på lördag den 14 september kl. 10-16 på däck 6.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Tre döva åtalade för penningtvätt i USA

10 september 2024

Foto: Adobe stock

Tre döva personer boende i Maryland, USA, har åtalats för att ha lurat till sig över en miljon amerikanska dollar genom romansbedrägerier och andra internetbedrägerier. Åtalet avslöjades av USA:s justitiedepartement i ett pressmeddelande. Enligt åtalet ska de tre personerna ha använt olika metoder för att tvätta pengar, inklusive att skapa företag och bankkonton för att dölja de bedrägliga transaktionerna.

De misstänkta, Chidi Olujie, Jennifer Chibueze och Jessica Nortey anklagas för att ha varit delaktiga i ett antal penningtvättar genom olika bedrägerier mellan 2016 och 2019. Bland bedrägerierna fanns ett romansbedrägeri där en person lurades på över 774 000 dollar, samt flera andra incidenter som involverade falska affärstransaktioner och stölder från bankkonton.

Ett av de större bedrägerierna involverade en affärsöverenskommelse år 2018 där offren trodde att de genomförde legitima transaktioner men lurades på över 84 000 dollar. År 2019 stals 140 000 dollar från en persons bankkonto, och samma år hackades ett företag via ett så kallat "VD-bedrägeri", vilket ledde till att över 37 000 dollar felaktigt skickades till de misstänkta konton.

Chidi, en av de åtalade, är känd bland döva i Washington D.C. och Maryland då han tidigare arbetat som tolk för döva och bland annat tolkat för både Washington D.C:s borgmästare och Marylands guvernör. Jennifer har tidigare arbetat för en organisation som stöder personer med funktionsnedsättning och tog examen från Gallaudet University 2017. Jessica har arbetat inom personalavdelningen på Gallaudet och tidigare även inom universitetets ekonomienhet.

De tre åtalade riskerar nu upp till 20 års fängelse om de fälls för penningtvätt samt ytterligare två år för identitetsstöld. Enligt åtalet ska de ha kommunicerat med varandra via textmeddelanden och WhatsApp för att koordinera sina aktiviteter och förflytta pengar.

I ett internt meddelande till personal och studenter vid Gallaudet erkände universitetet att de var medvetna om åtalet. En av de åtalade, som var anställd på universitetet, har placerats på administrativ ledighet. Gallaudet försäkrade att det inte finns några indikationer på att universitetets system eller medarbetares personuppgifter har avslöjats i samband med brottsutredningen.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

HRF räddade kravet på teleslingor i publika lokaler

10 september 2024

Foto: Peter Knutson/HRF

Efter ett intensivt påverkansarbete har Hörselskadades Riksförbund (HRF) lyckats med en viktig seger för hörselskadade personer. Boverket har beslutat att behålla kravet på teleslingor, eller liknande tekniska lösningar, i publika lokaler. De nya byggreglerna som träder i kraft den 1 juli 2025 kommer att kräva att alla samlingslokaler och receptioner erbjuder system för ljudöverföring till hörhjälpmedel. Detta gäller oavsett lokalens storlek, vilket innebär en potentiell förbättring jämfört med dagens regelverk.

HRF har under det senaste året kämpat för att stoppa ett förslag från Boverket som hotade att ta bort kravet på teleslingor i publika lokaler, med motiveringen att förenkla byggreglerna. HRF varnade för att detta skulle innebära ett stort steg bakåt för tillgängligheten för personer med hörselnedsättning. Enligt HRF skulle över en halv miljon hörapparat-användare riskera att stängas ute från viktiga delar av samhället, som kultur, politik och andra offentliga evenemang, om kravet på teleslingor togs bort. För att möta detta hot startade HRF kampanjen "Rädda teleslingorna!" och mobiliserade hörselskadade runt om i landet. Genom deras påverkansarbete lyckades HRF få Boverket att ändra sitt förslag.

HRF:s förbundsordförande, Ulf Olsson, uttryckte sin lättnad och glädje över beslutet och betonade att det är ett stort framsteg för hörselskadade i Sverige. Ulf berättar till tidningen Auris att detta visar att när en organisation med enad kraft kämpar för att uppnå förbättringar, ger det resultat.

De nya reglerna kommer att kräva att system för ljudöverföring till hörhjälpmedel installeras i alla publika lokaler, oavsett storlek. Att jämföra med dagens krav som endast gäller ny- och ombyggda lokaler som rymmer över 50 personer. Nu är det i stället behovet som ska avgöra när installation ska göras, vilket innebär att till exempel en liten biosalong kan omfattas av kravet medan ett större café inte gör det.

Även om Boverkets förslag har skickats till EU-kommissionen för godkännande, förväntas de nya reglerna träda i kraft den 1 juli 2025.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Kommunfullmäktige om fritidsgården Fritte

10 september 2024

Foto: Fritte

Lea Strandberg från Miljöpartiet (MP) har tidigare i år lagt fram en motion till Örebro kommun med syftet att stärka verksamheten vid fritidsgården Fritte i Örebro. I våras ökade kommunen verksamhetsbidraget och beslutade nyligen att motionen därmed är tillgodosedd, men Lea är inte nöjd.

Fritte är en viktig mötesplats för döva och hörselskadade ungdomar i kommunen. I våras ökade Kultur- och fritidsnämnden sitt verksamhetsbidrag till Fritte med 600 tusen kronor, efter en tids kritik då gården tvingats hålla stängt. Samtidigt lade Lea fram en motion som innehöll fyra förslag till beslut:

- Att Örebro kommun omedelbart tillför medel för att säkerställa att fritidsgården kan hålla sina befintliga öppettider.
- Att frågan om finansiering och öppettider prioriteras vid nästa kommunfullmäktigemöte.
- Lea föreslog även att kommunen i dialog med de berörda säkerställer att fritidsgården kan hålla sina öppettider även på lång sikt.
- Slutligen framhöll hon att döva och hörselskadade ungdomar ska garanteras en fritidsgård där de kan kommunicera på teckenspråk med personalen, vilket är avgörande för att verksamheten ska möta deras behov.

Motionen anses vara tillgodosedd

Men hos kommunfullmäktige har beslutet i frågan dragit ut på tiden och bordlagts vid flera tillfällen. Ärendet behandlades först av Kommunstyrelsen som i februari 2024 och har sedan dess diskuterats vid ytterligare fem möten under våren. Samtidigt ökade Kultur- och fritidsnämnden i våras verksamhetsbidraget till Fritte med 600 tusen kronor. Denna förstärkning skulle möjliggöra för fritidsgården att ha två heltidsanställda och tre personal på plats varje kväll, samt att genomföra viss sommarverksamhet.

Till slut beslöt kommunstyrelsen i juni att de stod bakom Miljöpartiets bedömning att Fritte behövde stärkt finansiering men att de ansåg motionen redan är tillgodosedd, i och med det extra tillskottet av nämnden. Kommunstyrelsen föreslog att kommunfullmäktige skulle anse att motionen var besvarad. Vidare beslöt kommunfullmäktige vid sitt senaste möte den 28 augusti att anta kommunstyrelsens förslag. Men Lea menar att detta inte räcker, att motionen inte är besvarad eftersom den innehöll flera förslag och trycker på att kommunen ska ta ett större ansvar än att bara tillskjuta dessa pengar. Miljöpartiet, Vänsterpartiet, Örebropartiet, Sverigedemokraterna och Liberalerna, röstade alla för att kommunfullmäktige istället skulle bifalla motionen.

Lea är inte nöjd

Teckenrapport tog kontakt med Lea och frågade varför hon inte är nöjd med att det tillskjutits 600 tusen kronor i verksamhetsbudgeten för Fritte. Hon säger att majoriteten tycker att de nu tillgodosett att ha en tillgänglig och likvärdig fritidsgård genom att öka budgeten med 600 tusen kronor, men att Miljöpartiet

inte håller med. De ser att behovet är större, att kommunen behöver ta sitt ansvar och inte bara överlämna ansvaret till Scenit som driver verksamheten.

Kultur- och Fritidsnämnden berättar för Teckenrapport att Scenit får 1 450 000 kronor för sina åtaganden att bedriva en öppen fritidsgårdsverksamhet för teckenspråkiga ungdomar och att nämnden även står för hyreskostnaderna. Bidraget kommer att vara detsamma nästa år så dessa 600 tusen kronor som tillkom i år är inte tillfälliga.

Lokal i behov av uppgradering

Fritte håller idag till i en källarlokal och Frittes fritidsföreståndare Desirée Kalm menar att de behöver en lokal som har bättre tillgänglighet. Nuvarande lokal behöver bättre belysning för anpassning till personer med dövblindhet, förstärkt WiFi och bättre möjlighet att ha permanenta möbler. Som det är idag så går det mycket tid och resurser till att dagligen ommöblera för att det ska bli en fritidsgård. Desirée menar att man hellre önskar en lokal i centrum som enbart är för de teckenspråkiga ungdomarna, men enligt kommunen finns det inga lokaler lediga i centrala Örebro. Under tiden som de är i sin nuvarande lokal måste de själva stå för de tillgänglighetsanpassningar som de är i behov av, men medel finns inte då Frittes medel går direkt till verksamheten och personalkostnaderna.

Lea menar att Scenit är en kulturförening som inte har samma skyldighet och ansvar som Örebro kommun har. Kultur- och Fritidsnämnden säger i sin tur att det finns fler fritidsgårdar som har andra utförare än kommunen som till exempel Brickebacken där föreningen Trädet driver en fritidsgård. Den politiska bedömningen handlar bland annat om hur de kan erbjuda bästa möjliga verksamhet i förhållande till de resurser som finns.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Två svenska medaljer vid NBM i discgolf

10 september 2024

Foto: Philip Nielsen

Den 6-7 september samlades rekordmånga deltagare på ön Bornholm i Danmark för att tävla i Nordiska och Baltiska mästerskapen för döva i discgolf (NBM). Sverige skickade sex deltagare, fem herrar och en dam och kom hem med två medaljer.

Sverige skickade sex deltagare; Mimmi Granat, Victor Jannerlid Söderberg, Tommie Svensson, Mikael Svensson, Lukas Frisälv-Jurka, Martin Johansson samt Jade Osbeck som huvudansvarig.

Jade berättade för Svenska Dövidrottsförbundet att banan på Bornholm har många hinder och tekniska svårigheter. Det som också gjorde årets NBM mer spännande var att antalet deltagare nästan hade fördubblats sen förra året, vilket innebar hårdare konkurrens. 32 herrar och 5 damer tävlade om segern i årets upplaga, där Sverige hade som mål att ta hem minst en medalj.

Efter två dagar och tre ronder hade Sverige uppnått målet och tagit två medaljer, ett silver och ett brons. Bland herrarna var det jämnt, särskilt mellan ettan och tvåan samt mellan trean och fyran. Victor kunde till slut bärga hem silvret med +27. Endast ett kast mer än guldmedaljören Kairo Reiu från Estland. Näst bästa svensk var Mikael som slutade på fjärde plats med +33, endast ett kast mer än trean, Janne Koskela från Finland. Resten av svenskarna slutade mellan 12:e och 19:e plats.

På damsidan vann norskan Eirin Brun guld med +31. Silvret gick till Anette Ojastu från Estland med +48 och bronset bärgades av Mimmi med +58.

Nästa NBM blir i Lettland 2026.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ungraren Ádám Kósa utsedd till statssekreterare för funktionshinderfrågor

10 september 2024

Foto: EU/Fred Marvaux

Den före detta ungerska ledamoten i Europaparlamentet, Ádám Kósa har utsetts till statssekreterare för funktionshinderfrågor i Ungern av landets premiärminister Viktor Orbán. Sekretariatet har bildats efter att FN kritiserat Ungern för att inte ha uppfyllt konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Uppdraget inleddes den 1 september.

Ádám nämner att han har stor erfarenhet av att arbeta för rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och är nu hedrad över det nya uppdraget. Han skriver på sin Facebooksida att Ungern har tagit ett stort steg genom att inrätta detta särskilda sekretariat för personer med funktionsnedsättningar. Enligt honom har regeringen gjort mycket de senaste åren för att förbättra vården för dessa personer. I och med sitt uppdrag vill Ádám göra allt han kan för att hjälpa Ungern att utvecklas och för att garantera att personer med funktionsnedsättningar blir mer integrerade i samhället.

Den 49-årige juristen Ádám är sedan 2022 ordförande i det internationella Dövidrottsförbundet. Dessförinnan var han ordförande i Ungerns dövförbund mellan 2005-2022. Från 2009 till 2024 var han även ledamot i Europaparlamentet för Fidesz-partiet. Fidesz, är ett högerextremt parti lett av premiärminister Viktor som har ett nära band med Rysslands president Vladimir Putin. Sedan Fidesz kom till makten 2010 har oppositionen blivit alltmer undertryckt, yttrandefriheten har begränsats, rättsväsendet har påverkats och valen är inte längre rättvisa.

År 2020 släppte FN:s funktionsrättskommitté en rapport som konstaterade att Ungern inte uppfyllde konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättningar placeras fortfarande

på institutioner, vilket isolerar dem i stället för att hjälpa dem att leva självständigt. I rapporten fanns rekommendationer till Ungern. Ett av de största problemen i Ungern är förmyndarsystemet, som tar bort rätten för personer med funktionsnedsättningar att fatta sina egna beslut. Trots upprepade krav på reformer har lite förändrats. Barn med funktionsnedsättningar har också ofta svårt att få tillgång till inkluderande utbildning. Många föräldrar känner sig tvingade att skicka sina barn till institutioner eftersom det inte finns tillräckligt med stöd tillgängligt hemma.

År 2023 uttryckte FN:s funktionsrättskommitté besvikelse i en uppföljningsrapport och konstaterade att Ungern hade gjort lite med rekommendationerna. Problem som utestängning, diskriminering och brist på adekvata tjänster kvarstår, vilket hindrar personer med funktionsnedsättningar från att få det stöd de behöver för att fullt ut delta i samhället. Det nya ungerska sekretariatet för funktionsnedsättningsfrågor, med Ádám i spetsen, måste garantera att landet verkligen förbättrar rättigheterna och levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättningar.

Skrivet av Jos de Winde, Dnieuws

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Teckenspråkskurser förbättrar kommunikationen på Nissans fabrik

10 september 2024

Foto: Adobe stock

På Nissans fabrik i Sunderland i England har medarbetarna i lackeringen tagit ett viktigt steg för att förbättra kommunikationen med sina döva

kollegor. Genom att gå en teckenspråkskurs tillsammans har de nu bättre förutsättningar att samarbeta och skapa en inkluderande arbetsmiljö.

Nissans fabrik i Sunderland, som sysselsätter 6 000 personer, är känd för sitt starka teamwork. I lackeringen är fyra av medarbetarna döva och när det uppstod utmaningar i kommunikationen, tog teamet initiativet att själva lösa problemet. Under ledning av Peter Haydon bestämde sig tio medarbetare för att genomgå en elva veckor lång kurs i brittiskt teckenspråk.

Peter berättar att det inte var lätt att lära sig, men att hela teamet var engagerade och började förstå grunderna efter ungefär sex veckor. Kursen har lett till att medarbetarna nu kan kommunicera bättre och till att stämningen i teamet har förbättrats avsevärt.

Förutom språkutbildningen har arbetszonen även anpassats med fler visuella hjälpmedel för att underlätta vid möten och utbildningar. Fabriken anlitar också regelbundet teckenspråkstolkare för att ytterligare stötta kommunikationen.

Michael Connolly, en av de döva operatörerna, är positiv till förändringarna: "En del av språkbarriären är nu borta, och det är fantastiskt att se teamets entusiasm för att lära sig teckenspråk."

HR-direktören Michael Jude framhåller att detta initiativ är ett utmärkt exempel på hur medarbetarna stöttar varandra för att skapa en bättre och kommunikativ arbetsmiljö.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Funktionsnedsattas rättigheter

ifrågasätts

10 september 2024

Foto: institutet för mänskliga rättigheter

Institutet för Mänskliga Rättigheter (MR) har nyligen publicerat sin senaste rapport, "Allt ifrågasätts", som bygger på svar från Rivkraftpanelen. Denna panel består av personer med funktionsnedsättning som delat med sig av sina erfarenheter och insikter om mänskliga rättigheter i Sverige. Rapporten ger en viktig inblick i den verklighet som personer med funktionsnedsättning upplever och lyfter fram de utmaningar de står inför när det gäller att hävda sina rättigheter.

Institutet har ett särskilt uppdrag att främja rättigheter för personer med funktionsnedsättning, och för att göra det behöver de ha rätt underlag. Rapporten "Allt ifrågasätts" är ett resultat av ett samarbete mellan Institutet för MR och Myndigheten för delaktighet (MFD).

En av slutsatserna i rapporten är att många personer med funktionsnedsättning har låg kunskap om sina rättigheter och hur de kan kräva sina rättigheter. Detta gäller särskilt rättigheter enligt FN:s funktionsrättskonvention. Trots att mer än hälften av paneldeltagarna kände till konventionens existens, vet en stor del inte vad den innebär eller hur den kan användas för att försvara deras rättigheter.

Dessutom visade undersökningen att många inte vet vart de ska vända sig om deras rättigheter kränks. Endast en tredjedel av deltagarna har kännedom om var de ska vända sig för att få hjälp. Endast ett fåtal känner till möjligheten att anmäla till internationella instanser som Europadomstolen eller FN:s funktionsrättskommitté.

Många deltagare i undersökningen rapporterade om diskriminering på arbetsmarknaden, där de inte fått den anpassning eller stöd de behöver för att kunna arbeta, trots att de har rätt till det. Andra beskrev hur de hindrats från att delta i samhället på grund av bristande tillgänglighet, till exempel genom otillgängliga byggnader, kollektivtrafik och brist på teckenspråkstolkar.

Många deltagare rapporterade också om att de inte fått den vård de har rätt till, exempelvis att de nekats mediciner eller fått fel behandling. Enligt svaren beror detta ofta på bristande kunskap hos vårdpersonal om funktionsnedsättningar. Vad

gäller ersättningar och bidrag vittnar många deltagare om att det inte längre räcker till på grund av ökade levnadskostnader. Vissa hade även fått sina ersättningar indragna utan tydliga förklaringar, vilket skapat stora svårigheter i deras vardag.

Det finns en rädsla för att rättigheterna kommer att inskränkas ytterligare i framtiden. Över hälften av deltagarna uppgav att de är oroliga för att mänskliga rättigheter kommer att försvagas i Sverige, delvis på grund av de politiska förändringar som sker i landet.

Vill du läsa rapporten hittar du här: <https://mrinstitutet.se/rapporter/allt-ifragasatts/>

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Flera nya världsrekord i skytte VM för döva

10 september 2024

Foto: Envato

I det stora nationella idrottscentret i Hannover, Tyskland pågår just nu världsmästerskapen för döva i skytte, där 70 deltagare från 16 nationer deltar. VM, som hålls mellan 29 augusti och 8 september, har redan bjudit på flera historiska ögonblick med nya världsrekord.

Ukraina och Indien har dominerat tävlingarna hittills, särskilt i 10-meters luftpistol och luftgevär. I 10-meters luftpistol för herrar säkrade ukrainaren Oleksii Lazebnyk guldmedaljen med ett nytt världsrekord. I damklassen satte indiskan Pranjali Dhumal ett världsrekord i kvalet och hennes landsmaninna Anuya Prasad tog senare guld i finalen med nytt rekord.

I 10-meters luftgevär satte Mahit Sandhu och Srikanth Dhanush från Indien nya världsrekord i sina respektive kval. I finalen säkrade senare Srikanth guldmedaljen.

De indiska medierna uppmärksammar nu VM då Srikanth har vunnit tre raka guld hittills.

I de mixade tävlingarna i luftpistol och luftgevär fortsatte Indien och Ukraina att dominera. Indien satte ytterligare ett världsrekord i kvalet och vann flera medaljer i finalerna.

Hittills har åtta nya världsrekord satts under VM, och förväntningarna är höga inför kommande dagar.

Inga svenska deltagare deltar. Tävlingarna går att följa på www.wdsc-hanover.de.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Örebro tingsrätt nekar teckenspråkstolk till döva nämndeman

10 september 2024

Foto: Privat

Den döva nämndemannen Isabel Engwall kommer inte att få tillgång till en teckenspråkstolk under sitt uppdrag. Det har Örebro tingsrätt nu beslutat. Beslutet har väckt starka reaktioner, då Isabel är Sveriges första döva nämndeman och tidigare har fått tolk i andra domstolar. Tingsrätten hänvisar istället till andra tekniska hjälpmedel som översätter tal till text, vilket Isabel starkt ifrågasätter.

I januari tillträdde Isabel sitt nämndemannauppdrag, men ännu idag har hon inte fått tillgång till teckenspråkstolk. Efter månader av utredning meddelade Örebro tingsrätt i fredags sitt beslut att inte bekosta teckenspråkstolk för nämndemän. Detta står i kontrast till hur tingsrätten hanterar tolkbehov för parter i mål, såsom

vittnen och misstänkta, där tolkning bekostas av domstolen. Istället rekommenderar tingsrätten nu att Isabel ska använda de tekniska hjälpmedel som finns tillgängliga, och hänvisar henne till regionens tolkcentral eller kommunen för ytterligare stöd. Dessa hjälpmedel som Isabel får använda översätter tal till text.

Isabel uttrycker djup oro över beslutet. "När jag läste mejlet suckade jag tungt och djupt," säger Isabel Engwall till SVT Örebro. Hon menar att den tekniska lösningen som föreslås är långt ifrån rättssäker och att det strider mot hennes rättssäkerhet som döv nämndeman.

Beslutet från Örebro tingsrätt skiljer sig markant från hur två andra domstolar har hanterat liknande situationer. Både Södertörns tingsrätt och Göta hovrätt har bekostat teckenspråkstolk för döva nämndemän. I Göta hovrätt finns till och med en döv nämndeman som får sin tolkning betald av hovrätten, vilket Isabel pekar på som ett viktigt prejudikat.

Isabel har nu kontaktat Tolkcentralen i Region Örebro igen för att få klarhet i situationen. Men hon känner sig fast i en strukturell konflikt där ingen vill ta ansvar för tolkkostnaderna, vilket har lett till ytterligare förseningar i hennes arbete. "Det är inte rättvist mot mig att allt fördröjs ännu längre bara för att ingen är överens om hur lagen ska tolkas," säger Isabel.

Bakom tingsrättens beslut ligger en tolkning av Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) som säger att regionen ansvarar för vardagstolkning, men att detta inte inkluderar uppdrag som nämndeman. Tolkcentralen i Örebro menar att kostnaden för tolktjänster i sådana fall bör falla på tingsrätten eller Domstolsverket, något som tingsrätten uppenbarligen inte håller med om.

Frågan om vem som ska bekosta teckenspråkstolkning i rättssalar för nämndemän fortsätter vara olöst. Isabels kamp för rättssäkerhet som döv nämndeman fortsätter.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com